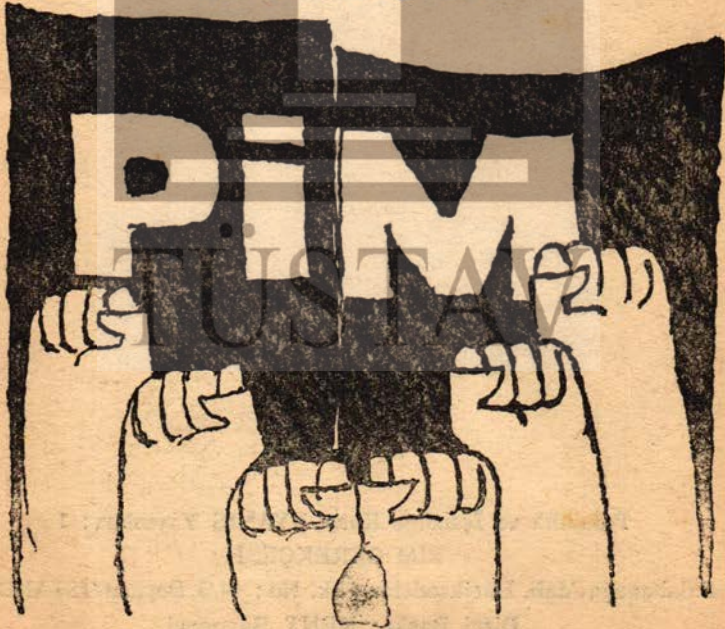

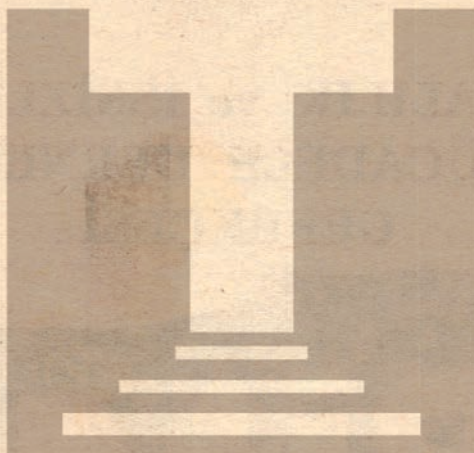

PAHALILIK ve İŞSİZLİKLE MÜCADELE DERNEĞİ GEREKÇESİ

*Pahalılığa ve İşsizliğe Karşı
UYANIŞ YAYINLARI*

İKİNCİ BASIŞ
Temmuz 1978

TÜSTAV

Pahalılık ve İşsizliğe Karşı UYANIŞ Yayınları : 1

PİM GEREKÇESİ

Balabanağa Mah. Harikzedeler Sok. No : 44/3 Beyazıt/İSTANBUL

Dizgi Baskı : KENT Basımevi

PAHALILIK VE İŞSİZLİKLE MÜCADELE DERNEĞİ (PİM) NEDEN GEREKLİDİR?

Pahalılık ve işsizlik güzel yurdumuzun üzerine bir kara bulut gibi çökmüş: Güneş yüzü göstermiyor. Emekçi halkın boynuna lanet halkası olup asılmış. Günden güne ağırlaşıyor. 42 milyon insanımızın içinde bu derdi çekmeyen kaç kişi çıkar? Bir avuç parababası, bir de onların çanak yalayıcıları. En az 40 milyon insanımızın korkulu rüyası olmuş, yaşamayı zindan eden bir dert.●●

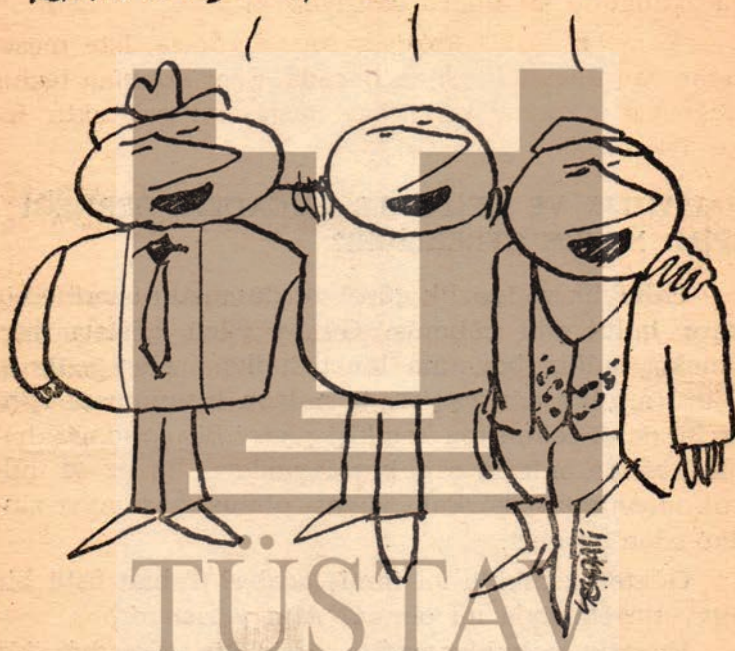
Gökten zembille mi inmiş acaba? Tabiat üstü bir kuvvetin etkisiyle mi olmuş? Alın yazısı mı?

Hayatın pahallılaşmadığı, işsizliğin olmadığı bir günü ömrü boyunca görmemiş, anasından babasından da böyle bir şeyi duymamış insanlarımız; böyle bir düşünceye kolayca inanabilirler. Parababalarının yıllar yılı bize öğrettikleri gibi «böyle gelmiş, böyle gider» diyebilirler.

Ve bu illet sürer gider. «Denize düşen yılana sarılır» demişler. İşsizlik cehenneminde yanmak canına tak edince, canı yanan yoksul halk kendini asgari üç-

retle haftada 48 saat çalışmak üzere fabrika cehennemine atmak ister. Ama çoğu kez onu da bulamaz.

İMTİYAZSIZ, SINIFSIZ KAYNAŞMIŞ BİR KİTLEYİZ

Bulsa da durumu düzelmez. Delik her zaman yamadan büyüktür. Ücretler püre, fiyatlar devedir. Beslenmenin sonu çıplaklık, giyinmenin sonu açlıktır.

Köyden şehire göç etmek, sorunları çözmemiştir. «Vatan karnımızın doyduğu yerdir» deyip, yurt dışına kaçmaya bakar insanlarımız.

Kaçar işsizlikten, kaçar pahalılıktan. Sonuca bakarız ki bir arpa boyu yol gitmişiz. Dert gene aynı

dert. Gene boyunlarımızda o lanet halkası. Hem de eskisinden daha ağır.

Ama dermansız dert olur mu? «Olmaz» demiş atalarımız. Vereme, kansere çare bulunmuş. Neden işsizliğin, pahalılığın çaresi olmasın? Var elbette.

Hasta olsak ne yapıyoruz? Doktora gidiyoruz. Doktor ne yapıyor? Bizi muayene ediyor. Hastalığımızın ne olduğunu anlamaya çalışıyor.

Yani bir teşhis koyuyor hastalığımızı. İşte meselelerin can alıcı noktası da burada. Eğer konulan teşhis doğruysa o zaman verilecek ilaçlar iyi gelecektir bize. İyileşeceğiz demektir.

Ama teşhis yanlış konulmuşsa o zaman karnı ağrıdığı için doktora gidip de dişi çekilen hastalara döneriz. Ağrımız bir iken iki olur.

Evet yurdumuzda bir işsizlik ve pahalılık var. Hem de dayanılmaz. Kimse inkâr etmiyor bunu. Hatta dert yanmayan yok gibi. Başbakanlar bile her ağızlarını açışlarında; işsizlik, pahalılık ve fukaralıkla mücadele ettiklerini söylüyorlar. Ama her ne hikmetse yara iyileşeceğine, durmadan azgınlaşıyor.

«YA NE ALEMDEDİR ŞU :
KANUNLARIN EMRETTİĞİ
HEYETLERİN KUŞA BENZETTİĞİ
ASGARİ ÜCRET?»

TEŞHİSİ İYİ KOYALIM :

Doktora gittik. Başımız ağrıyor. Ama neden? Açlıktan mı, uykusuzluktan mı, yorgunluktan mı, sinir sistemindeki bozukluktan mı? Gürültüden mi, hava kirliliğinden mi? Bunu bileceğiz ki, tedavi edebilelim. Yoksa; açlıktan başı ağrıyan birini aspirinle tedavi etmeye kalkarız ki, biz hastanın iyileşeceğini beklerken hasta ölür.

Ona gereken aspirin değil, karnının doymasıdır.

Peki, bu işsizlik ve pahalılık illeti neden? Nasıl oluyor da bu illet 40 milyon kollu bir ahtapot olmuş, emekçi halkımızı vantuzlarıyla sarmış, kanımızı emiyor? Bize yaşamayı zehir ediyor?

Bu sorulara verilen öyle çok yanıt var ki! Nereden kısıp nereye harcayacağının hesabını yapmaktan bunalan, uykuları kaçan halkımız hangisine inanacağını şaşırıyor. Bir türlü bu kargaşadan kurtulup ta işsizliğin, pahalılığın gerçek nedenini doğruca göremiyor.

Nedir? Gerçekten biliyor muyuz? Neden hergün çocuk bezinden kefen bezine kadar, beşikten mezara kadar herşeye zam geliyor? Neden hergün işsizler ordusu bir kat daha büyüyor?

İşte bu sorulara cevap vermek, tedavi yolunda atılacak ilk adımdır.

İşte PİM bu sorulara cevap vermek, cevap bulabilmek için kurulmuş ve çalışmalarını sürdüren, işsizlik ve pahalılıktan yakınan tüm halkı, parti, din, dil, ırk, mezhep ayrımı gözetmeksizin çatısı altına alan; demokratik bir yığın örgütüdür.

DÜNYADA İŞSİZLİK VE PAHALILIK

Çocukken anamızdan, babamızdan duyduğumuz

işsizlik pahalılık yakınmalarını, hayata atılır atılmaz bizler de etmeye başladık. Sanki bir doğa yasası gibi belledik işsizliği ve pahalılığı. Daha doğrusu öyle öğretildi bize. Fakat doğa yasaları öyle ülkeden ülkeye kolayca değişmiyor. Örneğin: Yer çekimi. Havaya atılan taş, her ülkede yere düşüyor. Türkiye'de de, Amerika'da da, Japonya'da da, Bulgaristan'da da, Sovyetler Birliği'nde de. Dün de düşerdi, bugün de düşüyor. Bu bir doğa yasasıdır. Fakat pahalılık ve işsizlik öyle mi? Acaba tüm emekçi halklar aynı derdi mi çekiyor dünyada? Bir bakalım.

Bakınca ne görüyoruz: Dünyada işsizlikten bahseden bütün yayıncılar söze «Sosyalist ülkeler dışında» diye giriyorlar. Yani «İşçi sınıfının ve emekçi halkın iktidarda olduğu ülkeler dışında» diye başlıyorlar söze. Örneğin: «Sosyalist ülkeler dışında dünyada 300 milyon işsiz vardır» diyorlar. Acaba neden? Sosyalist ülkelerde ne kadar işsiz olduğu bilinmediğinden mi; yoksa sosyalist ülkelerde işsiz olmadığından mı?

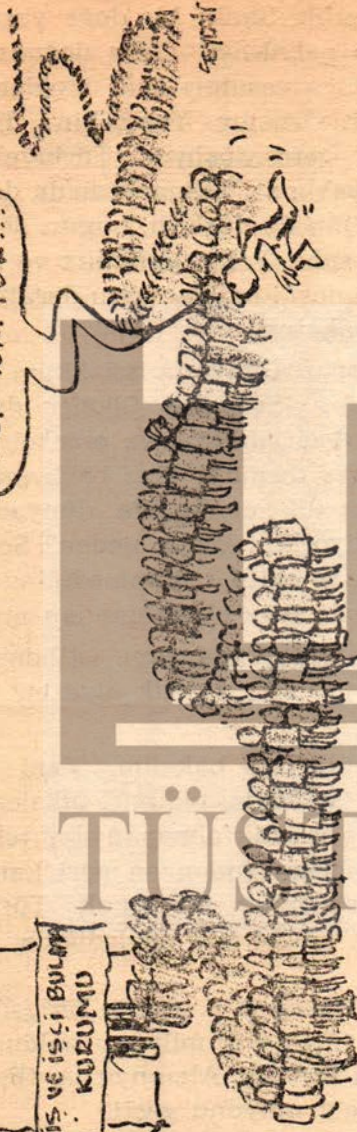
Örneğin Sovyetler Birliği'nde tam istihdam 1930 yıllarında sağlanmış. 45 yıldır işsizlik diye bir dertleri yok.

Bir de kapitalist ülkelere bakalım. Yani büyük sermaye sahiplerinin iktidarda olduğu ülkeler. Hep kapitalist olup hem de işsizlik olmayan bir tek ülke yoktur dünyada. En gelişmişinden en geri kalmışına kadar. En geri kalmışlarından bir örnek: Türkiye'yi alalım. Devletin resmi ağızlarının söylediğine göre 3 milyon işsizimiz var.

En gelişmişlerine bakalım: Amerika Birleşik Devletleri'nde işsiz sayısı 1976'da 10 milyonu buldu. 1 milyon işçimizin çalıştığı Federal Almanya'da (Batı Almanya) işsiz sayısı ise 1 milyonu geçti.

...EK YERİ YOK...

«AÇIM DİYE, AĞLASA BANGIR BANGIR,
KİM SAYAR ON MANGIR?
ONUN DARASI NE, FİRASI NE?
VERMİYOR MUYUZ HALÂ RÜŞVET,
GİRMEK İÇİN FABRİKA CEHENNEMİNE?»

Demek ki; ne denli gelişmiş olursa olsun, ne denli sanayileşmiş olursa olsun kapitalizm, işsizliğe engel değildir. Aksine işsizlik denilen illetin baş yaratıcısıdır. Nasıl olmasın ki? İşsizlik çalışanların ücretlerinin düşük kalması demekse, kapitalizmde, yani sermayenin düzeninde elbette var olacaktır.

Ya pahalılık? Aşağıdaki tabloya bir göz atalım. Tablo 1963 yılında 100 lira olan bir malın; çeşitli ülkelerde çeşitli yıllarda kaç liraya çıktığını gösteriyor.

Ülkeler	Y I L L A R				
	1964	1966	1968	1970	1971
A.B.D.	101	106	114	121	132
F. ALMANYA	102	110	113	121	127
İNGİLTERE	103	112	121	135	148
JAPONYA	104	116	127	144	—
TÜRKİYE	101	115	127	146	185
S.S.C.B.	100	98	98	98	98
D. ALMANYA	100	99	100	99	99
ÇEKOSLAVAKYA	100	102	105	102	102

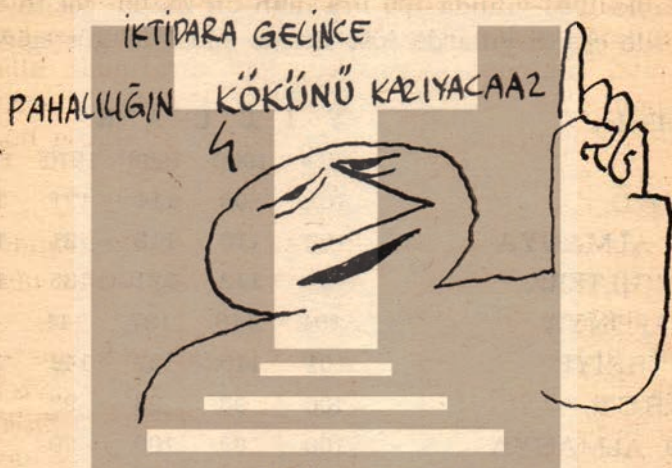
Kaynak: Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) 1973 İstatistik Yıllığı.

Görüldüğü gibi sosyalist ülkelerde pahalılık diye bir dert de yoktur. Bu dert kapitalizmin ürünü olup, işsizlik illeti ile birlikte boynumuza asılmış; tüm çalışanlara yaşamı zehir etmektedir.

Demek ki, işsizlik te, pahalılık da bir doğa yasası değildir. Hem bu düzen değişmesin, hem de işsizlik ve pahalılık olmasın denilebilir mi?

Diyenler var. Her ağızlarını açışta işsizliğin ve pa-

halılığın kökünü kazıyacağız, diyerek iktidara gelenler, iktidarları süresince pahalılığında işsizliği de arttırmaktan başka iş yapmayanlar var. Çünkü mesele, iktidara onun mu, bunun mu geldiği meselesi değil, düzen meselesidir. Düzen kapitalist olduğu müddetçe, bu nalet halkası boyunlarımızda asılı kalacaktır.

KAPİTALİST TOPLUMDA İŞSİZLİK VE PAHALILIK NEDEN KAÇINILMAZDIR?

Kapitalist toplum, (Kapital: anamal, sermaye) adından da anlaşılacağı gibi, sermayenin hakim olduğu toplum demektir. Sermaye de bütün kapitalist ülkelerde görüldüğü gibi, halkın büyük çoğunluğunun değil, küçük bir azınlığın elinde bulunmaktadır.

Kapitalist düzende doğrudan doğruya bu küçük azınlığın düzeni olmaktadır. Bu düzen her ne kadar kapital sahipleri (sermayedarlar) tarafından allanıp pullansa da, «özgürlükçü», «demokratik», «hürriyetçi» gibi gerçeğin tam tersini belirten sıfatlarla büyük çoğunluğa şirin gösterilmeye çalışılsa da;

madem ki o bir sermaye düzenidir,
madem ki sermaye de ufak bir azınlığın elindedir;
böyle bir düzende büyük halk yığınlarının mutluluğu ve refahı düşünülemez.

Çünkü o bir avuç azınlık, tüm saltanatlarını o büyük halk yığınlarının yoksulluğu ve sefaleti üzerine kurmuştur. Ezilen, sömürülen, hor görülen o halk yığınlarının bu yoksulluktan kurtulması, refaha kavuşması; o ufak azınlığın, yani sermaye sahiplerinin saltanatının sonu demektir.

Kurdukları düzende insanca olan, iyiden güzelden yana olan ne varsa soğuk, bencil hesaplar denizinde boğulmuş, yerine en basit para ilişkileri geçirilmiştir.

O kadar ki bugün, parayla satın alınan hakimleri, savcılarını, bilginlerini ve hatta milletvekillerini duysak, hiç birimizi şaşırtmıyor. «Varsa paran, dünya alem kulun» lafını rahatlıkla söyleyebiliyoruz. ABD İstihbarat Teşkilatı CIA'nın bazı devlet adamlarını, kraların bile parayla satın aldığını duymayamız kalmadı. İnsanlar, kendi yaptıkları, kendi yarattıkları paranın kölesi durumuna getirildiler.

Ne için? Kimin hesabına? Parababalarının, sermaye sahiplerinin hesabına. Paraya kul olmak çok tabii birşey olunca, bu paranın sahiplerine yani sermaye sahiplerine kölelik de normal oldu.

Böylece paranın imparatorluğu kurulunca, parababalarının tek düşüncesi de bu imparatorluğu sürdürmek oldu.

Nasıl sürdürülebilirdi bu saltanat? Büyük halk yığınlarını bu sömürüye başkaldıramayacak, son veremeyecek derecede teşkilatsız ve güçsüz bırakmakla.

Ve yapılanlar da her zaman bu oldu. Halkın teşkilatlanması elden geldiğince yasaklandı. Uygun ortam bulur bulmaz engellenemiyenler kapatıldı. Birtakım sahte teşkilâtlar kurularak yahut kurdurtularak, halkın teşkilâtlardan ve teşkilâatlanmadan soğuması, teşkilâtlara karşı şartlanması sağlandı. Herşeye rağmen ezilen halkın başkaldırması engellenemeyince, en acımasız baskı ve teröre başvuruldu.

Ve bu düzenin olduğu her ülkede işsizler ordusu meydana getirildi. İşsizler ordusu diyoruz. Çünkü hiçbir kapitalist ülkede işsizler kazara iş bulamamış ya da bulup da beğenmemiş insanlardan meydana gelmemekte. Aksine işsiz yığınlar bir lokma ekmek uğruna çalışmaya can atar, çalışanlar da bu işsizler ordusuna katılmamak uğruna her türlü çalışma şartını gene bir lokma ekmek uğruna kabul eder durumda bırakır ölçüde bir işsizler ordusu yaratıldı.

Batı Almanya'daki 1 milyon işsiz Alman vatandaşı bunun en güzel örneklerinden biridir. Sadece 1 milyona yakın Türkiyeli işçinin çalıştığı Almanya'da daha birçok ülkeden de işçiler çalışmaktadır. Kendi ülkesinde 1 milyon işsiz varken dışarıdan işçi getirmek,

yani ne olursa olsun bir işsizler ordusu yaratmak, kapitalist sisteme özgü birşeydir.

Nitekim hepsi birer kapitalist ülke olan AET (Avrupa Ekonomik Topluluğu) ülkelerinde 1976 Haziranından 1977 Haziranına kadar işsiz sayısının yarım milyon artması da bu gerçeği vurgulamaktadır.

Pahalılık olgusu da işsizlik olgusundan ayrı ele alınabilecek bir dert değildir. Bir yandan işçiler arasındaki rekabet ücretleri düşürürken, bir yandan da sermaye sahiplerinin aşırı kâr hırslarının normal sonucu pahalılıktır.

Aşağıdaki tablo çeşitli kapitalist ülkelerde 1970 yılında toptan satış fiyatı 100 olarak kabul edilen malların çeşitli yıllarda satış fiyatlarını göstermektedir.

ÜLKELER	Y I L L A R		
	1972	1974	1976
ABD.	108	145	166
İngiltere	115	152	220
B. Almanya	107	129	141
Japonya	100	152	165

(Kaynak: Tüm İktisatçılar Birliği Temmuz Bülteni)

Açıkça görüldüğü gibi bir ülkede sanayi ve teknik ne kadar ileri giderse gitsin, düzen kapitalist olduğum müddetçe pahalılık artacaktır.

Bunun sonucu da çalışan büyük halk yığınlarının daha da yoksullaşması, sömüren, üstte ve güden durumda olan bir avuç sermaye sahibinin de karunlaşması olmaktadır.

Eğer bu ülkelerde çalışanlar bir ölçüde insanca yaşama olanağına sahiplerse bu onlara sermaye sahiplerinin bir lütfü değil, bütün engellere rağmen çalışan yığınların kan ve can pahasına, uzun mücadeleler sonucu elde ettikleri haklardır.

DAĞILIN BE...
SİZİN İŞİNİZ
GÜCÜNÜZ
YOKMU!..

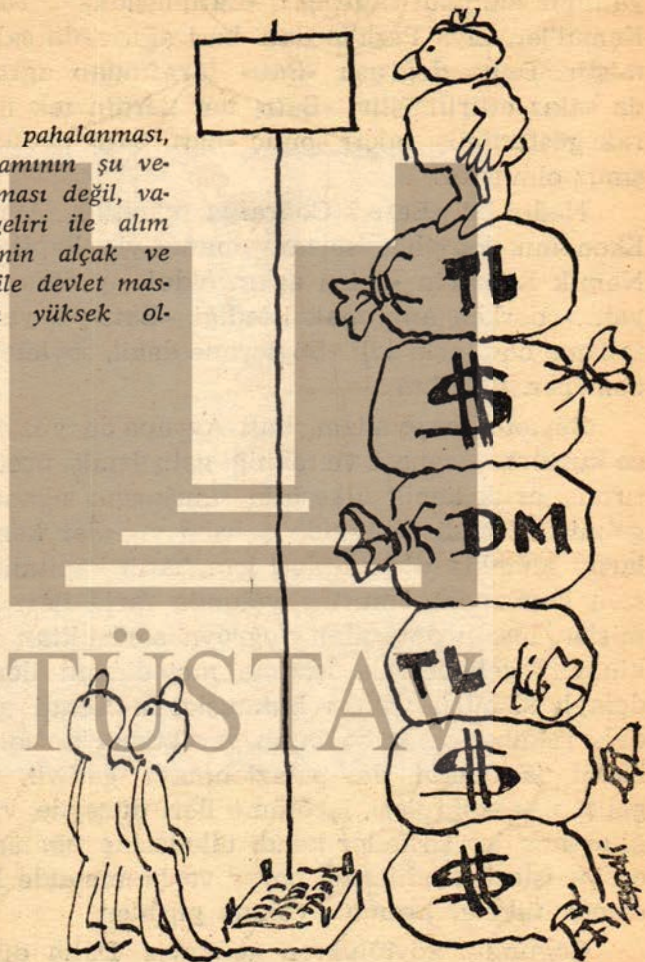

«İNSAN İÇİN, İŞTEN GAYRİSİ YALANDIR!»

TÜRKİYE'DE İŞSİZLİK VE PAHALILIK NEDEN AŞIRI ÖLÇÜLERE VARMIŞTIR?

Gerçekten de Türkiye'deki işsizlik ve pahalılık, normal bir kapitalist ülkedeki işsizlik ve pahalılıktan

«Hayatın pahalılaşması, fiyat rakamının şu veya bu olması değil, vatandaş geliri ile alım kabiliyetinin alçak ve iratçılık ile devlet masraflarının yüksek olmasıdır.»

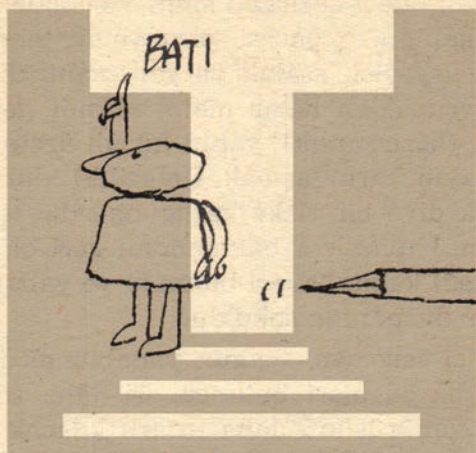
çok daha ileri boyutlardadır. Öyle ki; ülkemiz bir işsizlik ve pahalılık cehenneminden farksız bir hale getirilmiştir. Bunun çeşitli nedenlerine kısaca değinmek yararlı olacaktır.

Türkiye'de çok kullanılan bir söz vardır (duymayanımız kalmadı sanırız) : «Batılılaşmak». Ta Namık Kemal'ler, Ziya Paşa'lardan beri ağızlarında sakız edilmiştir. Daha doğrusu «Batı» tarafından ağızlarımızda sakız ettirilmiştir. «Batı» her derdin tek ilacı olarak gösterilmiş; fakat sonuç «batı, batı» dedikçe batısız olmuştur.

Nedir bu «Batı»? Coğrafya karşılığı Avrupa'dır. Ekonomik karşılığı ise tam manasiyle kapitalizmdir. Namık Kemal'in «Esir-i aşkın olduk ey didar-ı hürriyet...» derken anlatmak istediği, «Batı»ya, yani kapitalizme olan aşkı idi. «Söyleyene değil, söyletene bak» demişler. Bakalım :

Söyleten kapitalizm, Batı Avrupa'da yüzyıllar önce kurulmuş, sanayi ve tekniği geliştirmiş, üretimi arttırmış, artık kendi ülkesinin sınırlarına sığamaz hale gelmişti. Kendi ülkesinde çalışan yığınlar kendi haklarını almakta direndikleri için batılı kapitalistler insanı hayvanca sömürme yolunda fazla ileri gidememişler, insanı doğrudan doğruya soymaktan ise, makineleri geliştirerek, işletme metodlarını ilerleterek, dolaylı sömürü yolları bulmuşlardı. Kendi aralarındaki rekabet de zaten bunu gerektirmekte idi. Bu rekabet ise daha da palazlanmayı getirdi. Böylece gelişen, tekniği ileri, işbölümü ileri düzeyde, verimliliği artmış dev şirketler kendi ülkelerine sığamaz olunca ilk işleri kendilerine pazar ve hammadde kaynağı olacak ülkeler aramak yoluna girdiler.

Çoğumuz köylülükten gelmeyiz. Daha düne ka-

seppäli

dar nüfusumuzun yarıdan çoğu, daha fazlası, köylü idi. Biliriz: Eşkiya kendisine köyde yataklık edecek birini bulamazsa eşkiyalığını sürdüremez. Yani soygun yapamaz. Kendisine pazar arayan batılı kapitalistlerin de ilk işleri, sömürecekleri geri ülkelerde kendilerine benzeyenleri bulmak oldu.

«Kendilerine benzeyenler» ne demektir? Sermaye sahipleri demektir. Türkiye’de ne doğru dürüst bir sanayi ne de bugünkü anlamıyla modern sermaye vardı. Var olan, tefeci-bezirgan sınıfı ve elindeki sermaye idi. Bizde kapitalizm öncesi sermaye de, tekelci sermaye gibi hazıryeyici, asalak ve yaratıcılık düşmanıydı. Çünkü; Avrupa’dan hazır malın âlâsını getirip yağlı kâr etmek (bezirganlık), yahut küçük üretmenleri haraca bağlayıp karunlaşmak (tefecilik) dururken, sanayileşmek diye bir rizke katlanamazdı. İşte «Doğu» adı verilen, kapitalizm bakımından geri olan ülkemizin bu türedi kapitalistleri bulundu ve yabancı sermayenin ajanı durumuna sokuldu.

Yabancı sermaye, soygun yapabilmek için kendisine yataklık edenleri bulunca, işi daha sağlama almak için, sömürsünü daha tutarlı kılacak bir ortam yaratmaya girişti. Bu amalça, geri ülkemize batılı usullerini, parlamentoculuğu, «hürriyetçiliği», «kanun devletçiliğini» ve «sosyal-adaletçiliği» dayattı.

Kurulan parlamentolara milletvekili adı altında, yabancı sermaye ajanları dolduruldu. Her yapılan değişiklik, yabancı sermayenin daha iyi balık avlamasına yarıyan bulanık suları arttırmakla kaldı. Bir tür-lü özenilen batılılara benzetilemedi.

Şimdi düşünün, geri bir ülke. Yabancı çıkarlara kul köle olmuş, kiralık, satılık, «kendisi muhtacı himmet bir dede» cılız bir işveren sınıfı. Bu sınıf «Batılı-

laşmamızı» sağlayacak. Sanayii geliştirecek, ileri tekniği uygulayacak. İşsizliği ve pahalılığı dizginleyecek. Olabilir mi? Olmadı. Olamazdı da.

Geri ülkemizin yerli türedi işveren sınıfı, her zaman katlandığı yabancı ajanlığı yüzünden, yabancı sermayenin istemediği bir işi kendi toprağımızda gerçekleştiremedi. Yabancı sermaye, ülkemizde gelişmiş bir sanayi ister miydi? Kendisine rakip yetiştirir miydi?

İstemedi de. Kendisine rakip olabilecek her türlü girişimi türlü yollardan baltaladı. Bizim adı «işveren» sınıfımız «işveren» değil yabancı sermayeden «iş alan» bir çeşit taşaron durumunda kaldı.

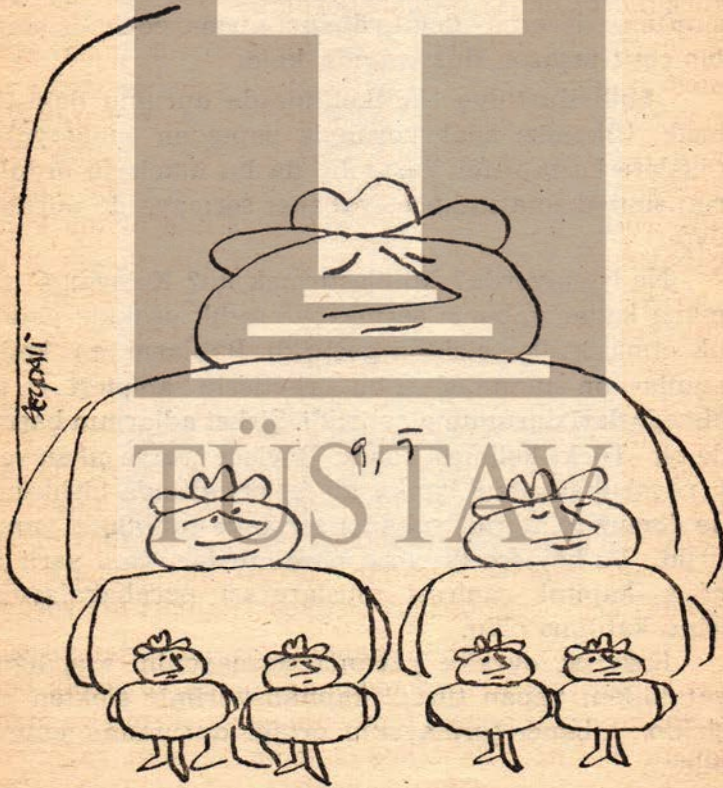
«Milli Kurtuluş Hareketimiz»de durumu değiştirmede. Ülkemizi silah zorunyla zapteden emperyalist ülkelere karşı zafer kazanılıp da bu ülkelerin ordularını sınır dışına atılınca, yabancı sermaye de duruma uydu.

Ne isteniyordu? Millileştirmek mi? Kolaydı. O zamana kadar yabancı sermayeye sadık uşaklık, yataklık etmiş kişiler elekten geçirildi. Bunların en koda-manları en sınanmışları bu şirketlerin sahipleri, ya da hissedarları durumuna getirildi. Şirket adlarının başına da bir «Türk» kelimesi kondu. Böylece ortaya çıkan yerli parababalarımız banka kubbeleri altında birbirlerine domuz topu gibi yabancı sermaye tutkalarıyla yapıştırıldı. Ve böylece bu yerli parababaları yani yerli finans—kapital zümresi uluslararası parababalarının içine katılmış oldu.

Kısacası, evvelce yabancı sermayenin aracılığını yataklığını yapan türedi kapitalistlerimiz elekten geçirilip, yabancı sermayenin ortağı durumuna getirildiler.

Şimdi artık «Yabancı şirketleri millileştirme» yaygaraları koparılabildi. Millileştirmenin taşıyacağı anlam, yabancı şirketlerin başına bir «milli» şapkasının geçirilmesinden başka bir şey olmayacaktı.

Kafaya «milli» şapkası geçirilince de dört elle «devletçiliğimiz»e sarılındı. Devletçiliğimizin bütün su başları ve köşe taşları bu «milli» parababalarına kesildi. Halkımızı soyup soğana çeviren vergilerle çığ gibi büyüyen bütçeler kotarıldı. Bu bütçelerden 100 milyonlar «milli» şapkalı vurgunculara yani yerli parababalarına tahsis edildi.

Bir türlü yapamadığımız şeyi yapacaktık: «BATILILAŞACAKTIK». «Batılılaşmak», parababalarının dediğine bakılırsa «fakir memleketi zenginleştirmek» idi. Batı neden zengindi? Batıda büyük şirketler vardı. Menderes'in «Her mahallede bir milyoner yaratacağız» dediği gibi, bizler de yaratacağık! büyük şirketleri, bizler de yaratacağık parababalarını. Bu yüzden, uluslararası parababalarının seçip kendisine ortak ettiği bu parababalarına sermaye biriktirmenin en korkunç biçimleri mübah görüldü.

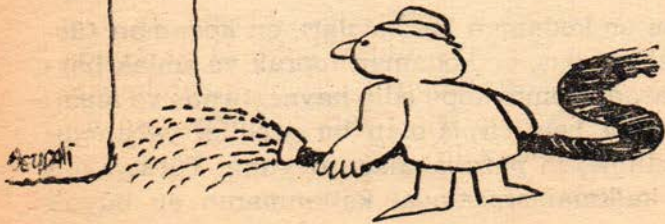
Bu arada tefeci-bezirgan sınıfımız da ihmal edilmedi. Kapitalizmin normal sağlıklı geliştiği «batı» ülkelerinde kökü kazının bu sınıf Türkiye'de parababalarının yedek gücü haline, parababalarına alt ve uşak durumuna getirildi. Köyümüz, kasabamız bu antika sömürücü sınıf tarafından abluka altına alındı. Parababalarıyla birlikte olup, köylünün elindeki bir avuç toprağı, esnafın elindeki tezgahı kapıp; insanları geçim köklerinden koparıp, işsizler ordusuna kattı.

Menfaati uğruna Allah'ını bile değiştirmeye hazır, birkaç yüz kasabada çöreklenmiş, sayıları birkaç bini bulan tefeci-bezirgan hacı ağaları bu duruma kendisini çabucak uydurdu. Bu kaynaşma sayesinde artık geri ülkemizin, yerliliğı ve yabancılığı kalmamış parababalarına, yağma sofrası yapıldığı ortadaydı. Önerilerindeki «yağma Hasan'ın böreğı» idi. Yedikçe göbekleri şişiyor, göbekleri şiştikçe iştahları artıyordu.

İşte bu en kodaman bankacıları, en kodaman tüccar ve bezirganları, en kodaman toprak ve emlak beylerini bir arada domuz topu edip kaynaştırmış ve memleketin başına bela etmiş olan bu yerliliğı yabancılığı ayırd edilmeyen parababaları soygunu, Türkiye'nin bir türlü kalkınamamasında, kalkınmanın en büyük

«YİYE BİLDİĞİN KADAR YE...
KARIŞMA ETLİYE SÜTLÜYE!
DOYMAZSAN ŞAYET,
KALDIR ELLERİNİ HAVAYA,
YAT KALK: YARADANA ŞÜKRET.
NANKÖRLÜK ETME, ZINHAR!
MEMLEKETTE UCUZLUK VAR!»

TÜSTAV

baltalayıcısı olan ateş pahalılığına düşmesinde ve alabildiğine işsizlikle savrulmasında, kısacası «batı, batı» dedikçe batışımızda baş rolü oynamaktadır.

İşte bu soygun sürsün, halkımız nereden kısıp nereye harcayacağını hesapları içinde boğulsun, parababalarının saltanatları sağlamlaşsın diye halkımızın en gerekli ihtiyaçlarına bile zam üstüne zam yapılır ve geçinebilmek için normal çalışma değil adeta bir savaş yapılması gerekli olur.

Aşağıdaki tablo, iki büyük şehrimizdeki geçinme endekslerini göstermektedir. 1963 yılında bu iki büyük şehirde yaşayan insanlarımızın geçinmeleri için gerekli maddelerin fiyatını 100 kabul edersek, tablo bundan sonraki yıllarda bu fiyatın ne olduğunu göstermektedir.

	1972	1973	1974	1975	1976
ANKARA	208	241	278	331	386
İSTANBUL	214	243	302	366	430

Tablodan anlaşılacağı gibi, örneğin İstanbul'da geçinebilmemiz için 1963 yılında günde 100 Lira gerekiyorsa 1976'da 430 lira gerekmiştir.

Batıda birbirleriyle rekabet ede ede, bileğinin hakkına tekelci durumuna gelmiş parababalarının, bir doğu ülkesi olan geri kalmış yurdumuzda kendi eliyle yaratıp, kendisiyle kaynaştırdığı parababaları da elbette daha doğuştan «tekelci» olacaktı. Ve öyle de oldu. Piyasada her gün üretim kolunda az sayıda şirket o üretim kolunu kontrol altında tutabilmekte ve böylece üretilen ürünlerin fiyatlarını değerinin üstünde tesbit edebilmektedir.

Bu dediklerimizi biraz örnekleyelim :

Her mutfakta bulunan şeylerden biri de margarindir. Margarin üreten tekellerin yıllık kapasitesi 210.000 ton civarındadır. Bu miktarın 100 bin tonu tek başına Ünilever—İş Ticaret ve Sanayi Ltd. Şirketi üretmektedir. Türkiye Yağ ve Mamulleri A.Ş. (Tur-Yağ) 25 bin tonunu, Toroslar Margarin Sanayi T.A.O. ise 15 bin tonunu üretmektedir. Margarin piyasasındaki altı şirket toplam kapasitenin yarısını üreten Ünilever-İş Ticaret ve Sanayi LTD. Şti.'nin önderliğinde birleşmiş ve kârlarını arttırmak için üretimi azaltmışlardır. Piyasada hepimizin unutmamız imkânsız bir margarin darlığı yaratılmıştı. Emekçi halkımız karaborsadan olsun margarin bulabilmek için yollara düşürülmüştür.

Maliyetin yüksekliğini ileri sürerek zam isteyen bu tekellerin isteklerine gelipte margarin fiyatları yükselince piyasadaki sunî darlık da sona ermiştir.

İleri sürülen gerekçe maliyetin yüksekliğidir. Oysaki yalnızca Ünilever-İş Tic. ve San. Ltd. Şti. 1952 yılında 5 milyon lira sermaye ile kurulduğu halde 1954 ile 1959 yılları arasında toplam 86 milyon lira kâr etmiştir. Buradan da anlaşılacağı gibi, margarin fiyatlarının yükselmesinin asıl sebebi, maliyetinin yüksekliği değil, parabalarının aşırı kâr hırsıdır.

Şimdi bu şirketlerin yapılarına bir göz atalım : Sana, Vita, Sanella gibi margarinleri üreten Ünilever-İş Tic. ve San. Ltd. Şti.'nin hissedarlarından biri olan Ünilever N. V. Hollanda ve İngiltere'deki parabalarının ortak bir şirkettir. Yani biz bir dilim ekmeğin üzerine biraz sana yağı sürersek, bu şirketin kasasına para girmektedir. Bu şirket 70'den fazla ülkede 500'den fazla fabrikaya sahiptir. Ünilever-İş Tic. ve San. Şti.'nin diğer hissedarı ise Türkiye İş Bankasıdır.

Ufa ve Turyağ margarinlerini üreten Türkiye Yağ ve Mamulleri Sanayi A.Ş. (Turyağ) ise Yapı ve Kredi Bankası ile Persil Gesellschaft Mbh'nin ortak yatırımıdır.

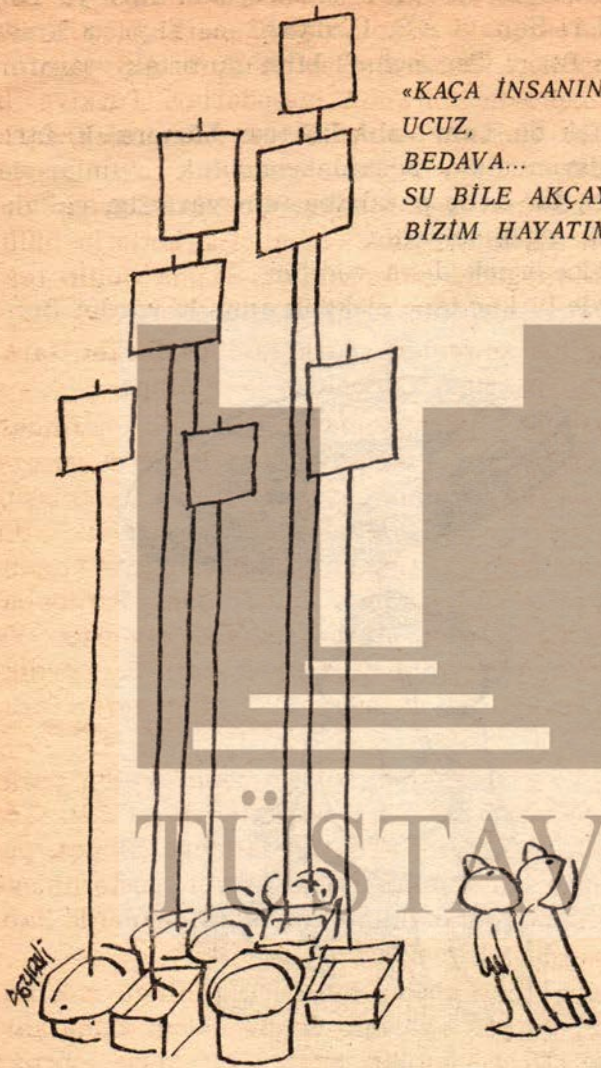
Bu örnek de, bankacılık kılığına bürünerek, faizcilik, komisyonculuk, spekülasyonculuk oyunları ile kuduzlaşmış bir avuç parababasının yarattığı pahalılık çok açık görülmektedir.

Bir başka örnek daha verelim :

Her evde birkaç tane elektrik ampulu vardır. Bun-

«KAÇA İNSANIN FİYATI?
UCUZ,
BEDAVA...
SU BİLE AKÇAYLA...
BİZİM HAYATIMIZ HAVA!»

— ALİS KAPİTALİZM DİYARINDA —

ların markası ya General Electric, ya Philips, ya Edison ya da Tekfen'dir. Bunlardan General Electric ve Edison ampulleri, General Electric Türk A.Ş. tarafından üretilmektedir. Şirketin hissedarları Türkiye İş Bankası, Koç Holding ve A.B.D.'den General Electric Company'dir.

Şirketin adının başına bakın: General Electric. Sonuna bakın: Türk A.Ş. İşte «yabancı şirketlerin millileştirilmesi» yaygaralarının sonucu. Başına «milli» takesi geçirilmiş uluslararası tekeli şirketler.

Ya Phillips ampulleri. Türk Phillips Şirketi tarafından üretiliyor. Hem Türk, hem de Phillips.

Bütün bunlar, parababalarımızın «milli» lafından ve «milliyetçilik»ten ne anladığını apaçık göstermiyor mu? Milliyetçilik, yabancı parababalarıyla bütünleşip, emekçi halkımızı alabildiğine sömürmek midir? Bir avuç azınlığın çıkarına ülkemizi altıyla üstüyle yabancı sermayeye peşkeş çekmek midir? Evet. Parababaları için bu sorunun cevabı ne yazık ki «evet»tir. Ve başka türlü olabileceğini düşünmek, batı, batı dedikçe batışımızın yerine yükseleceğimizi ummaktan farklı değildir.

İşte böylece ekonomide suyun başını kesen parababaları siyasette de suyun başını kesip «ÖZEL TEŞEBBÜŞÇÜLÜĞÜMÜZ» serbestçe iktidara çıkınca, parababalarınca sanki kaderimizmiş gibi gösterlimeye çalışılan işsizlik ve pahalılığın bugünkü ölçülerde kahredici olması kaçınılmaz oldu.

Ekilebilen toprakların büyük çoğunluğu çok küçük bir grup toprak ağasının elinde kalsın, buna karşılık büyük köylü yığınları ekecek bir karış toprağa kavuşmasın diye, yani bu kahrolası düzen değişmesin diye en basit toprak reformu tasarıları bile on yıllar-

ca uyutuldu. İşsiz köylü yığınları tasını tarağını top-
layıp, şehirlere, hatta yabancı ülkelere akın ettiler. Ge-
ne de işsizlikten, sürünmekten kurtulamadılar.

Yabancı sermayenin müsaade ettiği ölçüde sana-
yileşen yurdumuzda, dardaracık hava cıva işletme-
lerle, genişlemesi alabildiğine önlenecek iş hacmi, bir de
her yıl yüzde 3 artan nüfus çoğalışı ile başbaşa gelin-
ce bütün gelişme yolları tıkanıp. Sanayi azlığı üretim
kıtılığını getirdi. Üretim azlığı da, iş kıtlığı ve küçük
kazançların düşüklüğü yolunda hayat pahalılığını ar-
tırdı. Refahlı bir üretimimizin bulunmayışı, ikide bir
'enflasyon' adlı resmi kalpazanlığa neden oldu. Vur-
gunculuk ve karaborsacılık aldı yürüdü. Ve pahalılık
ta her geçen gün, dünü aratır ölçüde arttı. İş bulma
imkânları da, her geçen gün biraz daha sifıra doğru
düştü. İşsizlik aldı yürüdü.

1.5 milyon insanımız yabancı ülkelere iş arama-
ya kaçtı. İş ve İşçi Bulma Kurumu'nda bir o kadar iş-
sizimiz de yabancı ülkelere kaçmak için sıra bekliyor.
İşsizlik pahalılığı, pahalılık ta işsizliği kovalayıp du-
ruyor.

Bütün bunlardan çıkan sonuç, Pahalılık ve İşsiz-
likle Mücadele Derneği'nin şu sloganında ifadesini bul-
maktadır :

**«Kahrolsun halkımızı işsizlik ve pahalılık cehen-
neminde yakan parabalaları düzeni.»**

Ve bütün memleketi işsizlikten ve pahalılıktan
kurtarmak, 1919'da Mustafa Kemal'in Samsun'a çık-
tığı günlerdeki kadar ulusal, hayati bir seferberlik ko-
nusudur.

İşte, Pahalılık ve İşsizlikle Mücadele Derneği
(PİM) yurdumuzun bu tarihsel döneminde halkımızı
böylece bilinçlendirmek amacıyla kurulmuş, siyasi par-

ti niteliğinde olmayan ve hiç bir siyasi partiye bağlı bulunmayan bir örgüttür.

NEDEN SİYASİ PARTİLER DIŞINDA BÖYLE BİR ÖRGÜT KURULMASI GEREKLİ OLMUŞTUR?

Şüphesiz halkın kurtuluşu, ancak ve ancak emekçi halkın işçi sınıfı öncülüğünde **siyasi mücadelede zafer kazanıp iktidara geçmesiyle** sağlanabilir. Asıl olan **siyasî parti** olarak örgütlenme ve bilinçlenmedir.

Nasıl ki bir fabrikada, fabrikanın mülkiyeti ve yönetimi patronun elinde iken işçilerin sömürülmediğinden söz edilemezse, bir ülkede de siyasi iktidar üretim araçlarının mülkiyetini elinde tutan bir avuç sömürücü azınlığın elinde iken, o ülkede emekçi halk yığınlarının kurtulmasından söz edilemez.

Fakat esas olan siyasi parti olarak örgütlenme ve bilinçlenme, hiç bir zaman, hiç bir yerde zaferin kazanılmasına tek başına yetmemiştir.

Dünyanın bütün ülkelerinde siyasi partilerin dışında, emekçi halkı aydınlatma, bilinçlendirme, örgütlenme yoluyla yürüdükleri büyük hedefe doğru sevk ve idare edilmesine yardımcı olacak, siyasi parti niteliğinde olmayan örgütler de kurulagelmiştir. Böylesi örgütler olmaksızın emekçi halkın siyasi iktidarı elde etme mücadelesinde başarıya ulaştığı görülmüş şey değildir.

Ancak Türkiye'de durum bundan biraz daha farklı olarak, bu tür örgütlere özellikle önem vermemizi gerektirmektedir. Çünkü, halkımızın siyasi eyleme tam bir çıkar ve sınıf bilinciyle yönelmesinin engellenmesi için parabolalarınca yapılmadık şey bırakılmamıştır. Yapılanların en önemlilerinden birisi de «çok partili demokrasi» yutturmacasıdır.

Parti adından da anlaşılacağı gibi; «bölük», «parça» demek iken, siyasi partilerin de halkın bir bölümünün bir parçasının çıkarlarını, haklarını savunmaları ve dile getirmeleri gerekirken, «vatan, millet, sakarya» nutukları arasında hem patronu, hem işçiyi, hem toprak ağasını hem topraksız köylüyü, hem soyanı hem de soylanı tuttuğunu, tüm milleti temsil ettiğini iddia eden sürüyle partiler bir avuç sömürgeci tarafından kurdurtulmuştur. Bu yöntem yetersiz hale gelince de, ne yapıp ne edip herkesten çok emekçi halkımızdan yana görünen partiler kurulmasına gelmiştir sıra.

Böylece de; halkın sempatisini kendi ajanlarına kaptırıp, ince yollardan sınıf bilincini köreltmeye çalışmışlardır. Bu partiler kargaşası ile ortalığı toza dumana bürüyüp halkımızı şaşkına çevirmeye uğraşmış, işsizlik illetini de halkın başına bela edip onu da ima bitkin tutmaya çalışmışlardır.

Bu arada bütün bu kargaşa içinde türül engelleme ve zorluklara rağmen, gerçekten emekçi halkın çıkarlarını savunacak partiler kurulup ta, halkın gözleri önüne parababalarının çektiği perdeyi biraz aralamaya kalkışınca, bunlar da türlü yollardan susturulmaya, saptırılmaya çalışılmış, daha olmadı, kapatma yoluna gidilmiştir.

Şaka değil? Yüzlerce yıl bir avuç adam büyük toplum yığınlarını gütmüşlerdir. Egemen sınıflar işte bu tecrübenin mirasçısıdır. Bu tecrübe ile yapılanlar elbette meyvalarını vermiştir.

Bugün, işçi sınıfımız ve emekçi halkımız siyasi eyleme haklı olarak bir sürü ön yargı ile girmektedir. Egemen sınıflar da halkımızın bu önyargılardan kurtulmaması için sürekli çaba göstermektedir. Onun

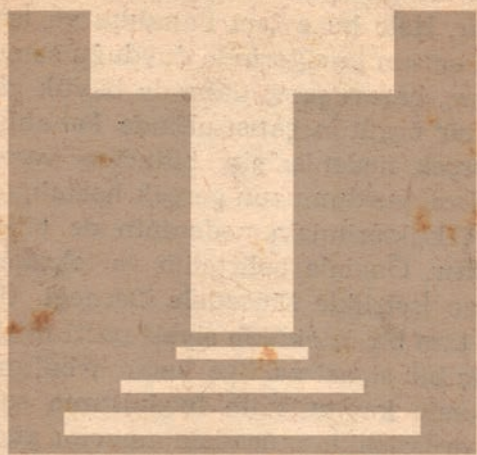
için bizde halkın siyasi partilere karşı tutumu ya klüpçülük merakı gibi soysuzlaşmış bir tutkuya ya da umacı korkusuyla sinme ezikliğine dönüştürülmüştür.

İşte bu yüzden, memleketin bugünkü aşamasında, siyasi parti niteliğinde olmayan bir örgütle girişilecek eylem, emekçi halkın yanlış önyargısına ve zararlı çekingenliğine hiç değinmeksizin bilinçlenmesini sağlama bakımından en yararlı yol olarak ortaya çıkmaktadır. Hele bu eylem Pahalılık ve İşsizlik gibi halkımızın acısını ta ciğerinde duyduğu somut ve apaçık bir şeyse, başarı şansı daha da büyük görünür.

Böyle bir örgütün çatısı altında Pahalılığın ve İşsizliğin gerçek nedenlerinin bilincine varacak olan halk yığınları, yurdumuzun gerçek hastalığını da kavramış ve çektiklerimizin nedeninin de bilincine varmış olacaktır. Önemle belirtelim ve tekrarlayalım ki, Pahalılık ve İşsizlikle Mücadele Derneği (PİM) gerçekten ve tam bir içtenlikle siyasi parti niteliğinde olmayan, hiç bir siyasi partiye bağımlı bulunmayan ve emperyalizmle kapitalizmin feodalizmin sonucu olan Pahalılık ve İşsizlikle mücadele amacını güden herkes, parti farkı gözetmeksizin açık olan bir örgüttür.

Çünkü, suni olarak bölünmüş ve hatta birbirine düşürülmüş emekçi yığınlarımız hangi partiden olursa olsun, ancak böyle bir örgütte ön yargılardan kurtularak, kendi öz çıkarlarının bilincine varabilir, kurtuluş giden yolu bulabilir.

İşte Pahalılık ve İşsizlikle Mücadele Derneği'nin kuruluş nedenleri ve gerekçesi budur.

TÜSTAV

7.5 LIRA